

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2019, în cauza penală, declarat de inculpatul

Rusnac Violin XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 04.05.2016 pînă la 27.06.2018;

Instanța de apel de la 30.07.2018 pînă la 02.10.2019;

Instanța de recurs de la 23.01.2020 pînă la 20.05.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27 iunie 2018, Rusnac Violin a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), art. 186 alin. (5), art. 264/1 alin. (4) Cod penal și fiindu-i numită următoarele pedepse:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal - 1 an închisoare;
- în baza art. 186 alin. (5) Cod penal - 7 ani închisoare;
- în baza art. 264/1 alin. (4) Cod penal - 6 luni închisoare.

Conform prevederilor art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit definitiv pedeapsă sub formă de 8 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis acțiunea civilă și s-a încasat de la Rusnac Violin în beneficiul Borcoman Zinaida prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 30 000 dolari SUA, prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei și cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 6 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rusnac Violin în perioada de timp de la 17.08.2015 - 1 1.10.2015 cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. XXX situată în sat. XXX, raionul XXX de unde pe ascuns a sustras din casă bani în sumă de 30 000 dolari SUA, conform ratelor oficiale de schimb de la Banca Națională, la situația de 12.10.2015 prejudiciul material constituia 569 100 lei.

În drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, după indicii calificativi: *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.*

Tot el, la 24.09.2017, aproximativ la orele 05:00 - 06:00 fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în barul ÎI „Popovici Valentin” - „Paplivok”, situat în or. XXX, XXX, avînd acces liber în incinta barului, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a sustras pe ascuns pe de tejeheaua barului bani în sumă de 1 130 lei, o sticlă de rachiu

„Hortița” în sumă de 100 lei și o sticlă de lichior „Tornado” în sumă de 70 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu în sumă totală de 1 300 lei.

Tot el, la 24.09.2017, aflându-se în barul ÎI „Popovici Valentin” - „Paplivok”, situat în XXX având acces liber în incinta barului și continuând acțiunile sale criminale, a sustras pe ascuns din geanta chelnerului Jitari Galina, bani în sumă de 50 lei și un telefon mobil de model necunoscut la prețul de 700 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă totală de 750 lei.

În drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, după indicii calificativi: *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Tot el, la 30.03.2018 aproximativ la orele 21:45 în sat. XXX, raionul XXX a condus automobilul de model „Peugeot” cu n/î XXX, nedeținând permis de conducere, fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, demonstrată în urma testării acestuia cu aparatul „Drager” unde s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,58 mg/l.

În drept, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care nu deține permis de conducere.*

3. Sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de către inculpatul Rusnac Violin și de avocatul Guzun Iurii în numele inculpatului Rusnac Violin.

3.1. Inculpatul Rusnac Violin, a solicitat examinarea apelului său, pe motivul că nu este de acord cu sentința judecătoreiei, deoarece infracțiunile incriminate lui nu le recunoaște și nu le-a comis (plîngerea depusă la data de 02.07.2018, f.d.l 17, vol.V).

➤ La 09.07.2018 - f.d.129, vol.V, inculpatul Rusnac Violin a depus apel prin care a solicitat casarea sentinței în cauză, cu numirea unei pedepse neprivative de libertate. În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat:

- instanța de fond nu a luat în considerație că pe capătul de învinuire în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, el a recunoscut vina integral, a restituit prejudiciul, dar nici acuzarea și nici instanța nu i-a propus procedura de împăcare;

- pe capătul de învinuire pe art. 264/1 alin. (4) Cod penal, instanța nu a luat în considerație că el a recunoscut vina, iar partea acuzării nu i-a propus să încheie acord de recunoaștere a vinovăției și instanța de fond a ignorat prevederile art. 75 alin. (2) Cod penal, și i-a aplicat o pedeapsă sub formă de privațiune de libertate, pe când articolul dat prevede și pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată. Consideră că instanța de judecată unilateral a examinat cauza și i s-a încălcat dreptul lui la apărare.

➤ La data de 01.08.2018, f.d.138, vol.V, inculpatul Rusnac Violin a depus apel suplimentar prin care a solicitat rejudecarea cauzei penale, dându-i posibilitate inculpatului să prezinte probe care dovedesc nevinovăția lui. Prin apelul dat a invocat:

- prin sentința Judecătoreiei Edineț, sediul Briceni din 27.06.2018, el a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal. Consideră că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond nu au fost cercetate toate circumstanțele cauzei pentru stabilirea adevărului. Instanța de fond la stadiul cercetării judecătorești a ignorat prevederile art. 7 Cod de procedură penală și a luat poziția învinuirii mele în cele incriminate;

- consideră că a fost lipsit de posibilitatea să prezinte probe ce confirmă nevinovăția sa și prin aceasta consideră că i s-a încălcat dreptul lui la libertate. Nu a avut posibilitate să dovedească că declarațiile martorului acuzării - Țeberneac Ivan nu sunt veridice. Din declarațiile lui reiese că ei au fost colegi de școală, dar nu erau

prieteni, dar totodată martorul dat invocă că părinții inculpatului aveau o stare financiară precară, ce nu le dădea posibilitate să împrumute bani inculpatului. Nu a avut posibilitate să dea întrebări martorului dat;

- consideră că instanța de fond nu a dat apreciere juridică declarațiilor martorilor Țeberneac I., Burlacu O., Digolian Al.

La data de 15.04.2019, 14.05.2019, 27.06.2019 și la 02.10.2019 - f.d.185, 186 vol.V, inculpatul Rusnac Violin și avocatul Janu Anatolie în interesele inculpatului a depus cereri prin care au solicitat constatarea încălcării dreptului deținătorului privind condițiile de detenție și reducerea pedepsei, motivînd cererile date prin prisma prevederilor art.375, 385 alin.(4, 5) Cod de procedură penală, art.3 Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din cererile inculpatului Rusnac Violin și a avocatului Janu Anatolie în interesele inculpatului și materialele cauzei rezultă că, inculpatul Rusnac Violin s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 29.06.2018 pînă 02.10.2019.

Se indică în cererile date că la data de 27.06.2018, împreună cu pronunțarea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, s-a dispus arestarea acestuia în sală de judecată, cu aplicat în privința lui Rusnac Violin măsurii preventive sub forma de arest preventiv. Astfel, Rusnac Violin a fost reținut la data de 27.06.2018 în baza Sentinței Judecătoriei Briceni. Potrivit comunicatului Penitenciarului nr.11 Bălți nr.10/R-454/19 din 19.02.2019, deținutul Rusnac Violin, a fost plasat în arest în Penitenciarul nr.11 Bălți, din 29.06.2018, unde și se deține pînă în ziua de azi.

Din comunicatul Penitenciarului nr.11 Bălți reiese că în toată perioada de deținere a lui Rusnac Violin, acesta se deținea de tot în trei celule:

- celula nr. 31, cu suprafață totală de detenție de 13,91 m, unde numărul deținuților varia între 4-6 persoane;
- celula nr. 50, cu suprafață totală de detenție de 21,17 m, unde numărul deținuților varia între 10-12 persoane;
- celula nr. 49, cu suprafață totală de detenție de 27,39 m, unde numărul deținuților varia între 14-16 persoane.

Astfel, din data plasării inculpatului Rusnac Violin în Penitenciarul - 11 Bălți, data de 29.06.2018, pînă în prezent a trecut mai mult de un an de zile, iar mai concret - 458 zile - calculat pînă la 02.10.2019 inclusiv).

Potrivit art.185 alin. (1) Cod de procedură penală, arestarea preventivă constă în deținerea învinuitului, inculpatului în stare de arest în locurile și în condițiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 225 alin. (4) Codului de Executare, Norma de spațiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m .

Din răspunsul Penitenciarului nr. 11 Bălți nr. 10/R-454/19 din 19.02.2019, Rusnac Violin nu a fost și nu este în continuare asigurat cu spațiul de cazare minim stabilit. Or, în toate aceste zile, la număr de 458 de zile, lui Rusnac Violin i-au fost încălcate drepturile privind condițiile de detenție garantate de art. 3 CEDO și pct. 464 din Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați. Pe tot parcursul deținerii acestuia în arest preventiv, preventivul Rusnac Violin a beneficiat de un spațiu cu mult mai mic decît norma stabilită, **și anume de 2,31 m² (în celula nr. 31), 1,76 m² (în celula nr. 50) 1,71 m² (în celula nr. 49).**

3.2. Avocatul Guzun Iurii în numele inculpatului Rusnac Violin, a solicitat, casarea parțială a sentinței în cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Rusnac Violin să fie achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (5) Cod penal, pe motivul că fapta nu a

fost săvârșită de inculpat, cu respingerea acțiunii civile a lui Borcoman Zinaida, iar în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 264/1 alin. (4) Cod penal, lui Rusnac Violin să-i fie aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate.

Motivele apelului fiind următoarele:

- contrar prevederilor art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința apelată în partea ce se referă la condamnarea lui Rusnac Violin pentru săvârșirea faptei de sustragere pe ascuns în perioada de timp de la 17.08.2015 pînă la 11.10.2015 a banilor în sumă de 30 000 dolari SUA din gospodăria lui Borcoman Zinaida nu este nici legală, nici întemeiată și nici motivată, deoarece concluzia instanței privind vinovăția inculpatului Rusnac Violin în comiterea acestei fapte nu are la baza sa nici o probă pertinentă și veridică. Atât pe parcursul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată inculpatul Rusnac Violin nu și-a recunoscut vinovăția în săvârșirea faptei de furt din gospodăria lui Borcoman Zinaida;

- din declarațiile martorilor Mudreac Aurica, Gîra Iulian, Țaralunga Nicolai, Romanet Nicolae, Deatlova Nadejda și Dogotari Vasile se percepe doar faptul că, inculpatul Rusnac Violin în perioada amilului 2015 dispunea de careva sume de bani, fără ca cineva să numească cifre concrete, și făcea diferite cheltuieli. Martorul Grușac Măria, care este bunica inculpatului, a confirmat faptul că în anul 2015 i-a înmănat lui Rusnac Violin la rugămintea acestuia suma de 4 000 dolari SUA, iar ultimul i-a dat în schimb 80 000 lei, spunându-i că a câștigat acești bani în jocurile de noroc;

- în ce privește declarațiile martorului Țeberneac Ion, este necesar de a menționa că acest martor a fost audiat în ședința de judecată din 01.12.2017, care contrar prevederilor art. 321 Cod de procedură penală a avut loc în lipsa inculpatului Rusnac Violin, care a fost absent pe motiv de boală, și a apărătorului său Guzun Iurii, care a părăsit sala de ședințe după ce instanța a dispus în mod arbitrar continuarea ședinței de judecată. Din aceste considerente declarațiile date de martorul Țeberneac Ion în această ședință de judecată nu pot constitui probă în cauza prezentă, deoarece au fost dobândite cu încălcarea gravă a legislației procedurale. Martorul Țeberneac Ion a fost audiat în mod repetat în ședința de judecată din 01.02.2018 și a dat declarații, care în mod esențial diferă de cele date în ședința din 01.12.2017. în asemenea circumstanțe, când însuși martorul indică că are dificultăți de ordin psihic, iar declarațiile sale sunt neconsecvente și contradictorii, această probă nu poate fi considerată ca fiind veridică și nu poate fi pusă la baza învinuirii inculpatului Rusnac Violin în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- instanța de judecată nu a luat în considerație declarațiile martorilor Burlacu Olga și Digolean Alexandra și nu le-a dat nici o apreciere;

cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului Rusnac Violin în baza art. 186 alin. (2) lit. d) și art. 264/1 alin. (4) Cod penal sub formă de închisoare. Consideră că, o asemenea pedeapsă nu corespunde gravității și gradului prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, cât și persoanei inculpatului, care și-a recunoscut vinovăția, regretă de cele săvârșite și a restituit prejudiciul material cauzat prin infracțiune, este de o vîrstă tînără.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2019, au fost respinse ca nefondat apelurile avocatului Guzun Iurii în numele inculpatului Rusnac Violin și de ultimul, cu menținerea sentinței în cauză fără modificări.

S-au constatat încălcări a dreptului inculpatului Rusnac Violin privind condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți din perioada 29.06.2018-02.10.2019 fiind de 458 zile și i se reduce din termenul de pedeapsă cu 916 zile.

4.1. Pentru a se pronunța instanța de apel a menționat că, instanța de fond examinând cauza penală în privința lui Rusnac Violin a verificat complet sub toate

aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor.

În baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate și apreciate de către prima instanță, suplimentar apreciate de către instanța de apel prin o verificare multilaterală de fapt și de drept a circumstanțelor cauzei și a sentinței adoptate pe caz, instanța de apel a menționat că, prima instanță întemeiat și legal a ajuns la concluzia privind confirmarea vinovăției aduse lui Rusnac Violin de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (5), 186 alin. (2) lit. d), 264/1 alin.(4) Cod penal, fiind dovedită integral prin probele administrate și cercetate conform art. 101 Cod de procedură penală și anume:

- procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 12.10.2015 (f.d.10 Volumul I);
- procesul-verbal de cercetare la fata locului din 12.10.2015 (f.d.13-18 vol. I);
- cererea de la persoana fizică privind transferul bănesc din 16 mai 2014 de la Borcoman Zinaida lui Borcoman Ivan în sumă de 5 000 dolari (f.d. 27 vol. I);
- cererea de la persoana fizică privind transferul de 5 000 de dolari de la Borcoman Feodor lui Borcoman Ivan (f.d.28 vol. I);
- cererea privind transferul bănesc de la Borcoman Marina lui Borcoman Ivan în sumă de 5 000 dolari (f.d.29 vol.I);
- cererea privind transferul bănesc în sumă de 5 000 dolari de la Borcoman Zinaida lui Borcoman Ivan (f.d.30 vol.I);
- cererea privind transferul bănesc în sumă de 5 000 dolari la 20 mai 2014 și 16 mai 2014, de la Borcoman Zinaida lui Borcoman Ivan (f.d.31-32 vol. I);
- ordini de încasare de la Borcoman Zinaida sumele de bani a câte 5 000 dolari (f.d.33-37 vol.I);
- procesul-verbal de examinare a obiectului din 30.10.2015, din care urmează, că au fost supuse examinării informația de la telecomunicații - descifrările convorbirilor telefonice de intrare - ieșire a telefonului cu nr. sim XXX (f.d.85 vol. I);
- ordonanță de recunoaștere (f.d.86 vol.I);
- plan schemă pe cauza penală din data de 26 ianuarie 2016 (f.d.57-88 vol.I);
- revendicare pe numele lui Rusnac Violin (f.d. 184 vol.I);
- procesul-verbal de ridicare din 30.12.2015, din care urmează că, de la Mudreac Aurica au fost ridicate biletele de la aparate de joc SRL „Magistru- Lux”, în număr total de 399 file, la fiecare bilet în partea din spate este scris „Руснак Виолин” de două ori, odată pe partea de sus și o dată pe partea de jos a biletului (f.d.213-225 vol.I);
- ordonanța de recunoaștere (f.d.226 vol.I);
- informația de la SRL „Inter-Terminal”, din care urmează că, Rusnac Violin are cartelă de reducere, pe baza căreia a procurat în rețeaua SRL „Inter-Terminal”, la 04.10.2015 următoarele produse: 1) J500 Galaxy J5 Duos White, Samsung (XXX) la preț de 5.712,00 lei; 2) E500 Galaxy E5 Duos White, Samsung (XXX) la preț de 7.279,00 lei; 3) Nillkin Sams, Galaxy E5 (E500), Ultra thin TPU, Nature White la preț de 169 lei; 4) Screen Guard Nillkin for Galaxy E5 (E500) la preț de 84 lei; 5) JZZS Slim TPU for Galaxy J5 Transparent la preț de 127 lei; 6) Tempered Glass for Samsung J5 la preț de 169 lei, în total marfa de 13.540,00 lei (f.d.236 vol.I);
- informația din 10.02.2016 de la SRL „Kapital Game” (f.d. 240 vol.I);
- informația din 10.02.2016 de la SRL „Magister-Lux” (f.d.244 vol.I);
- informația de la SRL „Magic-Land” (f.d.248 vol.I);

- informația nr. 11/01 din 26.01.2016 de la SRL „Reneco-El” (f.d.3 vol. II);
- ordonanță de ridicare de la Borcoman Zinaida (f.d. 10 vol. II);
- procesul-verbal de examinare (f.d. 11 vol.II);
- ordonanță de ridicare și procesul-verbal de examinare (f.d. 12-13 vol.II);
- adeverința nr. 370 din 26.02.2016, eliberată de primăria Grimăncăuți raionul Briceni, precum că, în perioada 01.01.2015 și pînă la 16.10.2015, Grușac Măria Tudor nu avîndut careva bunuri imobile/mobile din proprietatea s-a și nu este înregistrată ca fondator a întreprinderii private s-au administrator al SRL (f.d.20 vol.II);
- raport de expertiză (f.d.22-25 vol.II);
- planșa ilustrativă anexa la raportul de expertiză (f.d.24-25 vol.II);
- procesul-verbal despre informare (f.d.48-49 vol.II);
- ordonanța privind respingerea demersului (f.d.50 vol.II);

Dosarul cu nr. 2017070388

- procesul-verbal de sesizare despre săvîrșirea sau pregătirea pentru săvîrșirea infracțiunii din 24.09.2017 de la Jitariuc Galina (f.d.7);
- procesul-verbal de sesizare despre săvîrșirea sau pregătirea pentru săvîrșirea infracțiunii din 24.09.2017 de la Popovici Măria (f.d.8);
- raportul R-2 nr.3409 din 24.09.2017, din care urmează, că a parvenit comunicare telefonică de la Jitariuc Galina, pe fabula cazului, că la 24.09.2017 în or. Briceni str.Crîlov, 5,1a barul „Poplovoc”, persoane necunoscute, tainic au sustras banii din aparatul de casă însuma de circa 1.200,00 lei (f.d.10);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 24.09.2017, din care urmează că, a fost efectuată cercetarea la LI.„Popovici Valentin” care este situată în or. Briceni str. Crîlov 5 (f.d. 12-13);
- planșă fotografică la procesul-verbal de cercetare la fața locului din 24.09.2017 (f.d.14-16);
- declarațiile părții vătămate Borcoman Zinaida (f.d.29-33 vol.V);
- declarațiile martorului Mudreac Auricac (f.d.34-37 vol.V);
- declarațiile martorului Gîrlea Iulian (f.d.38-41 vol.V);
- declarațiile martorului Țarlungă Nicolae (f.d.42-46 vol.V);
- declarațiile martorului Romanet Nicolai (f.d.47-49 vol.V);
- declarațiile martorului Diatlova Nadejda (f.d.53-55 vol.V);
- declarațiile martorului Dogotari Vasile (f.d.56-59 vol.V);
- declarațiile părții vătămate Jitariuc Galina (f.d.63-64 vol.V);
- declarațiile lui Popovici Măria (f.d.65 vol.V);
- declarațiile martorului Țîbîrneac Ion (f.d.67, 78-81 vol.V).

În cîrduș sedinței instanței de apel, avocatul Anatolie Janu a făcut referire la următoarele probe:

- versiunile pe cauza dată unde sub nr. 2 apare familia lui Rusnac Violin (f.d.8 Vol.I);
- procesele-verbale de audiere a martorilor Burcoman Feodor (f.d.40 Vol.I); Burcoman Marina (f.d.42 Vol.I); Diatlova Nadejda ((f.d.91 Vol.I); Mudreac Aurica (f.d.69 Vol.I); Romanet Nicolai (f.d. 171 Vol.I); Țarlungă Nicolai (f.d. 178 Vol.I);
- caracteristica pe numele lui Rusnac Violin (f.d.182 Vol.I);
- adeverință de componență a familiei lui Rusnac Violin (f.d. 183 Vol.I);
- revendicare pe numele lui Rusnac Violin (f.d. 184 Vol.I);
- procesul-verbal de audiere a martorului Grușac Măria (f.d.204 Vol.I);
- raport de expertiză dactiloscopică (f.d.22 Vol.II);

- contracte de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole înstrăinate de Grușac Fiodor care a fost bunelul lui Rusnac Violin din 7 august 2013 (f.d. 170-179 Vol.II);
- certificat biroul de probațiune din 27.06.2018 (f.d.23 Vol.V);
- declarațiile părții vătămate Borcoman Zinaida (f.d.29-33 Vol.V);
- declarațiile martorilor Mudreac Aurica (f.d.34-37 Vol.V); Gîiiea Iulian (f.d.38-41 Vol.V); Țarălungă Nicolae (f.d.42-46 Vol.V); Romaneț Nicolai (f.d.47-49 Vol.V); Forman Vasile (f.d.50-52 Vol.V); Diatlova Nadejda (f.d.53-55 Vol.V); Dogotari Vasile (f.d.56-59 Vol.V); Grușac Măria (f.d.60-62 Vol.V); Țîbîrnac Ion (f.d.67-71 Vol.V); Rusnac Victor (f.d.82-83 Vol.V); Burlacu Olga (f.d.84-85 Vol.V); Digorean Alexandra (f.d.85 verso-86 verso Vol.V);
- declarațiile lui Rusnac Violin (f.d.73-75 Vol.V); (f.d.87-95 Vol.V).
- declarațiile repetate a martorului Țîbîrnac Ion date la 1 februarie 2018 (f.d.78-81 Vol.V);

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, instanța de apel este solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

În atare situație, în care inculpatul nu este de acord cu învinuirea adusă în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a menționat ca fiind corectă concluzia primei instanțe privind calificarea infracțiunii prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzute de art.186 alin.(5) Cod penal, furtul, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.*

Cu privire la motivele invocate în apelul declarat de către inculpat, privitor la faptul că *instanța de fond nu a luat în considerație că pe capătul de învinuire în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, el a recunoscut vina integral, a restituit prejudiciul, dar nici acuzarea și nici instanța nu i-a propus procedura de împăcare;* instanța de apel reiterează că, în cadrul examinării dosarului în instanța de fond, nici partea vătămată și nici inculpatul nu au depus o cerere prin care să solicite încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

În acest sens, potrivit recomandării nr.56 Curții Supreme de Justiție, Cu privire la aplicarea art.109 CP și 276 CPP în cazurile împăcării părților, se menționează: Nu poate influența faptul când la judecarea cauzei o parte vătămată ori toate părțile vătămate au declarat că se împacă cu inculpatul, deoarece infracțiunea săvârșită, de la bun început, nu se încadra în prevederile art.109 alin. (1) Cod penal.

Conform prevederilor art. 109 Cod penal, (1) împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

Potrivit alin. (2) art.109 Cod penal împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

O primă condiție pentru înlăturarea răspunderii penale în rezultatul împăcării este voința părții vătămate și a făptuitorului (bănuitorului, învinuitului ori inculpatului în

dependență de faza procedurii penale). Inițiativa poate interveni de la oricare din acestea.

Referitor la invocarea inculpatului pe capătul de învinuire pe art.264/1 alin.(4) Cod penal, a indicat că, *instanța nu a luat în considerație că el a recunoscut vina, iar partea acuzării nu i-a propus să încheie acord de recunoaștere a vinovăției și instanța de fond a ignorat prevederile art. 75 alin. (2) Cod penal*, prin urmare potrivit art.504 alin.6 CPP acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat în orice moment de la punerea sub învinuire până la începerea cercetării judecătorești.

Reieșind din faptul că, conform art. 66 alin. (2) pct. 10) Cod de procedură penală învinuitul, inculpatul are dreptul de a încheia acordul de recunoaștere a vinovăției, procurorul are obligația de a respecta acest drept în cazul în care sunt stabilite toate circumstanțele prevăzute de art. 504 alin. (2) și 505 alin. (1) Cod de procedură penală, iar dacă lipsește măcar una din circumstanțele menționate, procurorul este în drept de a nu iniția procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției.

Astfel, apărătorul trebuie să se asigure că învinuitul dorește de bună voie să încheie un acord și își dă seama de consecințele încheierii sau refuzului de a încheia un acord.

Urmare a celor invocate, instanța de apel a considerat că argumentele avocatului Guzun Iurii în numele inculpatului Rusnac Violin în apelul declarat cu privire la nevinovăția acestuia vis-a-vis de fapta imputată în baza art. 186 alin.(5) Cod penal, le-a respins ca fiind neîntemeiate și nefondate.

Or, însăși partea vătămată a relatat că, banii care au fost sustrași în sumă de 30 mii dolari SUA, cunoștea doar fostul ginere al său, Furman Vasile, care era prieten cu Rusnac Violin. În perioada vizată, inculpatul Rusnac Violin deseori era văzut cu sume mari de bani, în valută dolari SUA. Ultima, cunoscând starea financiară a familiei lui Rusnac Violin, a invocat că, ei nu dispuneau de sume mari de bani, fiind lucrători de rând.

În susținerea poziției sale, instanța de apel a reținut faptul că, bunurile sustrase în valoare indicată în rechizitoriu (30 mii dolari USA) se confirmă prin declarațiile martorului Mudreac Aurica, care a relatat despre faptul că *a văzut valută, și anume în dolari SUA, în sume mari la inculpatul Rusnac Violin.*

Declarațiile martorului Mudreac Aurica, se confirmă și prin declarațiile martorului Gîra Iulian care a menționat că, *cu Rusnac Violin au fost prieteni adevărați, deseori jucau la jocurile de noroc. De mai multe ori punîndu-i întrebarea de unde are bani, inculpatul ia comunicat că are dolari SUA de la bunica sa. Dar după cîte cunoștea el, părinții și bunica lui Rusnac Violin nu puteau să dispună de așa sume mari de bani.*

În aceeași ordine de idei, urmează a fi reținute declarațiile martorului Țărălungă Nicolai, fiind administrator al cazinoului „Las Vegas,, l-a cunoscut pe Rusnac Violin, care juca des la aparatele jocurilor de noroc. La început inculpatul juca cu sume de 1000 lei, când 500-600 lei. Mai târziu, l-a văzut pe Rusnac Violin cu un pachet de dolari cu bancnote de 100 dolari SUA, însă peste o perioadă ultimul deja juca cu sume mici.

Cele menționate de către martorul Țărălungă Nicolai, au fost confirmate de către martorul Deatlova Nade]da, care a activat la apăretele de joc „Azart,, și a văzut la Rusnac Violin bancnote a cîte 100 dolari SUA, sume de bani care practic permanent le pierdea în jocurile de noroc.

La fel, martorii Dogotari Vasile, Grușac Măria și Țeberneac Ion, au menționat că au văzut la Rusnac Violin mai multe bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA.

Analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, veridicității și coroborării lor, permit instanței de apel de a concluziona că, instanța de fond corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului Rusnac Violin în săvârșirea acțiunilor prejudiciabile descrise în cauza penală.

Astfel, instanța de fond întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatului, considerând a fi neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanța de fond, care combat în întregime versiunea inculpatului, și anume declarațiile părții vătămate Borcoman Zinaida, care în ședință de judecată a instanței de fond a relatat că, i-au fost sustrate din casă bani în sumă de 30 mii dolari SUA, iar martorii Mudreac Aurica, Gîra Iulian, Țarlungă Nicolai, Deatlova Nadejda, Dogotari Vasile, Grușac Măria și Țeberneac Ion în ședință de judecată au confirmat faptul că, au văzut mai multe bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA la inculpatul Rusnac Violin, sume de bani care părinții și bunica lui Rusnac Violin nu puteau să dispună.

În deplin acord cu cele enunțate supra, Colegiul penal reiterează că nu pot fi reținute ca fiind plauzibile argumentele avocatului privind achitarea inculpatului Rusnac Violin, ori de către instanța de fond au fost cercetate în ansamblu probele, verificate în ședința instanței de apel, fiind analizate în ansamblu prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, instanța de fond a argumentat deplin poziția adoptată, în partea ce ține de încadrarea juridică a faptei și vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, din punct de vedere a cercetării în ansamblu a circumstanțelor cauzei, cât și din punct de vedere a prevederilor legale.

Instanța de apel a respins argumentele apărării privind casarea sentinței și achitarea inculpatului, deoarece acestea nu și-au găsit confirmare și poartă un caracter pur declarativ nefiind probate în modul stabilit.

Astfel, instanța de apel a notat că, instanța de fond constatând ca fiind dovedită faptele penale comise de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art. 7, 61, 75 Cod penal, a numit o pedeapsă legală în privința lui Rusnac Violin.

Potrivit dispoziției art. 61 alin. (1) Cod penal - *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.*

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că - *pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Art. 75 alin. (1) Cod penale prevede că - *la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.*

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită inculpatului Rusnac Violin, este echitabilă faptelor infracționale săvârșite, este în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale, considerînd că va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului. Astfel, ținînd cont de circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunilor comise, nrecunoașterea vinei, care la moment prezintă pericol social, anterior

condamnat, Colegiul conchide că, instanța de fond justificat a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate, dispunând o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art.84 Cod penal, avînd în vedere atît principiul umanismului prevăzut de art.4 Cod penal.

Referitor la cererile avocatului Janu Anatolie în numele inculpatului Rusnac Violin declarată referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile prevenitului în baza art. 385 alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a o considerat întemeiată și necesar de a o admite, cu constatarea încălcării drepturilor privind condițiile de detenție în privința inculpatului Rusnac Violin pe perioada 29.06.2018-02.10.2019 și reducerea pedepsei cu 916 zile.

Din cererile inculpatului Rusnac Violin și a avocatului Janu Anatolie în interesele inculpatului, din data de 15.04.2019, 14.05.2019, 27.06.2019 și 02.10.2019 (f.d. 185 și 186 vol.V), și materialele cauzei rezultă că, inculpatul Rusnac Violin s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 29.06.2018 pînă 02.10.2019.

În plîngerile sale, Rusnac Violin și avocatul Janu Anatolie au invocat deținerea în celule cu spațiu cu mult mai mic decît norma stabilită, și anume de 2,31 m² pentru o persoană - în celula nr.31; 1,76 m² pentru o persoană - în celula nr.50; și 1,71 m² pentru o persoană - în celula nr.49, fiind contrară art.225 Cod de executare și art.3 CEDO.

Potrivit răspunsului Penitenciarului nr. 11 Bălți nr. 10/R-454/719 din 19.02.2019, inculpatul s-a deținut în celule cu un spațiu mai puțin de 4 m² pentru o persoană, ceea ce confirmă declarațiile inculpatului în acest sens.

Astfel, instanța de apel a constatat o lipsa serioasă de spațiu într-o celulă de penitenciar, care este calificată de practica CEDO drept un factor care trebuie luat în considerare la stabilirea faptului dacă condițiile de detenție descrise sunt "degradante" în sensul art. 3 din Convenție CEDO.

În virtutea faptelor constatate la judecarea în apel a cauzei penale în raport cu prevederile legale enunțate mai sus, instanța de apel a considerat că, față de inculpatul Rusnac Violin necesită a fi aplicate prevederile art. 385 alin. (5) Cod penal, cu reducerea din termenul pedepsei cu închisoare aplicate inculpatului Rusnac Violin perioada de 916 zile (2 zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv - după calculul: 458 zile de arest preventiv x 2 = 916 zile).

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel la 05 decembrie 2019, inculpatul Rusnac Violin, fără a invoca vre-un temei din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, motivînd că instanța a urma să audieze martorul Țăbărneac Ion la solicitarea inculpatului.

6. Verificînd argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținînd cont de referința procurorului, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat de inculpatul Rusnac Violin împotriva hotărârii menționate, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 02 octombrie 2019, în prezența inculpatului Rusnac Violin, inclusiv avocatului Anatolie Janu, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, inculpatul și avocatul fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate, iar potrivit prevederilor art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la unul din aceste termene.

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 30 octombrie 2019, cu prezența inculpatului Rusnac Violin (f.d. 15, vol. VI). Iar potrivit recipisei (f.d. 39, vol. VI) inculpatul Rusnac Violin a primit decizia motivată în aceeași zi.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 02 decembrie 2019. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de inculpat, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

Referitor la argumentele recurentului, expuse în pct. 5 din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Rusnac Violin, este depășit, prin urmare, recursul ordinar declarat de el este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către inculpatul **Rusnac Violin XXX**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2019, în propria cauză penală, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **03 iulie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan